

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาพฤติกรรมของบุคลากรต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย โดยประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย โดยการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Forum)

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงรูปแบบ

ซึ่งรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ปรากฏในภาพ ดังนี้

ภาพ 21 แสดงขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาพฤติกรรมของบุคลากรที่มีต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย

เป็นการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน สภาวิทยาลัยชุมชนและอาจารย์ผู้สอนที่ทำการสอนอยู่ในวิทยาลัยชุมชนที่แสดงออกต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชน ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. นำแนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้มากำหนดเป็นองค์ประกอบของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชน 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบุคคลมีความเป็นเลิศ (Personal Mastery) ด้านรูปแบบวิธีการคิด (Mental Models) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) ด้านการคิดเชิงระบบ (System Thinking) ด้านวัฒนธรรมองค์การ (Organizational Culture) และด้านบรรยากาศองค์การ (Organizational Climate)

2. ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน สภาวิทยาลัยชุมชน และอาจารย์ผู้สอนวิทยาลัยชุมชนที่มีต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชน วิจัยได้กำหนดวิธีการศึกษา ดังนี้ คือ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน จำนวน 20 คน สภาวิทยาลัยชุมชน จำนวน 193 คน และ อาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน จำนวน 1,604 คน ของวิทยาลัยชุมชน 12 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน ตาก พิจิตร มุกดาหาร หนองบัวลำภู บุรีรัมย์ สระแก้ว อุทัยธานี ระนอง นราธิวาส ยะลา และ ปัตตานี

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน สภาวิทยาลัยชุมชน และอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยชุมชน ของวิทยาลัยชุมชน 12 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน ตาก พิจิตร มุกดาหาร หนองบัวลำภู บุรีรัมย์ สระแก้ว อุทัยธานี ระนอง นราธิวาส ยะลา และ ปัตตานี สำหรับผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน (ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน/รองผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน) ศึกษาจากประชากรทั้งหมด 20 คน (ยกเว้นผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนที่กำหนดให้เป็นผู้เชี่ยวชาญที่จะสอบถามในขั้นตอนที่ 2 จำนวน 6 คน) สภาวิทยาลัยชุมชน ศึกษาจากประชากรทั้งหมด 193 คน (ยกเว้นประธานสภาวิทยาลัยชุมชนหรือกรรมการสภาวิทยาลัยชุมชนที่กำหนดให้เป็นผู้เชี่ยวชาญที่จะสอบถามในขั้นตอนที่ 2 จำนวน 9 คน) สำหรับอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง

Krejcie and Morgan (1970) และการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นคิดเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ผู้สอน จำนวน 310 คน ดังตารางต่อไป

ตาราง 5 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	วิทยาลัยชุมชน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้ บริหาร	สภา วิทยาลัย ชุมชน	อาจารย์ ผู้สอน	ผู้ บริหาร	สภา วิทยาลัย ชุมชน	อาจารย์ ผู้สอน
1	วิทยาลัยชุมชน แม่ฮ่องสอน	1	18	192	1	17	37
2	วิทยาลัยชุมชนตาก	2	12	193	1	11	37
3	วิทยาลัยชุมชนพิจิตร	3	12	113	2	11	22
4	วิทยาลัยชุมชน มุกดาหาร	2	15	65	1	12	13
5	วิทยาลัยชุมชน หนองบัวลำภู	2	18	125	2	16	24
6	วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์	1	18	300	1	18	58
7	วิทยาลัยชุมชน สระแก้ว	2	18	131	1	17	25
8	วิทยาลัยชุมชน อุทัยธานี	2	10	100	1	10	19
9	วิทยาลัยชุมชนระนอง	1	18	115	1	18	22
10	วิทยาลัยชุมชน นราธิวาส	2	18	127	1	18	25
11	วิทยาลัยชุมชนยะลา	1	18	58	1	18	11
12	วิทยาลัยชุมชนปัตตานี	1	18	85	1	18	17
	รวม	20	193	1,604	14	184	310

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ใช้สอบถามพฤติกรรมผู้บริหาร วิทยาลัยชุมชน สภาวิทยาลัยชุมชนและอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น ผู้บริหาร วิทยาลัยชุมชน สภาวิทยาลัยชุมชน และอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่การงาน วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวข้องกับวิทยาลัยชุมชน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของ บุคลากร ในวิทยาลัยชุมชน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยสอบถาม 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบุคคลมีความเป็นเลิศ (Personal Mastery) ด้านรูปแบบวิธีการคิด (Mental Models) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) ด้านการคิดเชิงระบบ (System Thinking) ด้านวัฒนธรรมองค์การ (Organizational Culture) และด้านบรรยากาศองค์การ (Organizational Climate) โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่แสดงออกน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่แสดงออกน้อย

ระดับ 3 หมายถึง พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่แสดงออกปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่แสดงออกมาก

ระดับ 5 หมายถึง พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่แสดงออกมากที่สุด

(บุญชม ศรีสะอาด, 2543 หน้า 100)

1.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1.3.1 ศึกษาเอกสาร ผลงานวิจัยและเครื่องมือของการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการสร้างเครื่องมือตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

1.3.2 กำหนดขอบเขตในการสร้างแบบสอบถามเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

1.3.3 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริหาร วิทยาลัยชุมชน สภาวิทยาลัยชุมชนและอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเป็นองค์การแห่ง การเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย โดยสอบถาม 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบุคคลมี ความเป็นเลิศ (Personal Mastery) ด้านรูปแบบวิธีการคิด (Mental Models) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ร่วมกัน (Shared Vision) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) ด้านการคิดเชิงระบบ (System Thinking) ด้านวัฒนธรรมองค์การ (Organizational Culture) และด้านบรรยากาศ องค์การ (Organizational Climate)

1.3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมพิจารณา เกี่ยวกับ ภาษา เนื้อหา และโครงสร้างของเครื่องมือ

1.3.5 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่อาจารย์ผู้ควบคุมแนะนำเพื่อใช้เป็น เครื่องมือในการวิจัยต่อไป

1.4 คุณภาพของเครื่องมือ

1.4.1 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ ผู้ควบคุมแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมด้านภาษา เนื้อหา และ โครงสร้างของแบบสอบถาม ดังรายนามต่อไปนี้

- 1) รศ.ดร.ธร สุนทรายุทธ อาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา
- 2) ดร.สุวรรณ นรพัตร์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1
- 3) ดร.อดุลย์ วังศรีคุณ อาจารย์มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพิบูลสงคราม
- 4) ดร.วิเลชา ลีสุวรรณ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียน จังหวัดสุโขทัย
- 5) ดร.ธีรศักดิ์ คงเจริญ ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีมาศพิทยาคม
จังหวัดสุโขทัย

1.4.2 นำผลการตรวจของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวบรวม เพื่อคำนวณหา ความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและ วัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index : IOC) ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

1.4.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับวิทยาลัยชุมชนพิจิตร ได้แก่ ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน กรรมการสภาวิทยาลัยชุมชนและอาจารย์ หน่วยจัดการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยดง หน่วยจัดการศึกษาเทศบาลตำบลท่าพ้อ และหน่วยจัดการศึกษาอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร จำนวน 35 คน โดยวิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) และนำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่น $r_{tt} = 0.9501$

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์และให้ผู้ตอบจัดส่งกลับคืนมา โดยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรไปยังสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ขณะเดียวกันก็แจ้งประสานโดยตรงไปยังวิทยาลัยชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 12 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน ตาก พิจิตร มุกดาหาร หนองบัวลำภู บุรีรัมย์ สระแก้ว อุทัยธานี ระนอง นราธิวาส ยะลา และปัตตานี

1.6 การจัดกระทำข้อมูล ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาว่ามีความสมบูรณ์มากน้อยเพียงใดแล้ว จึงทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการประมวลด้วยคอมพิวเตอร์

1.7 การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน สภาวิทยาลัยชุมชน และอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนที่มีต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชน โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของพฤติกรรมที่แสดงออกต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยของคะแนน ดังนี้

1.00 – 1.49 หมายความว่า พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

ที่แสดงออกน้อยที่สุด

1.50 – 2.49 หมายความว่า พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

ที่แสดงออกน้อย

2.50 – 3.49 หมายความว่า พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

ที่แสดงออกปานกลาง

3.50 – 4.49 หมายความว่า พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้
ที่แสดงออกมาก

4.50 – 5.00 หมายความว่า พฤติกรรมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้
ที่แสดงออกมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย โดยประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

ขั้นตอนการวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากและมากที่สุดมาสร้างเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) มาประยุกต์ใช้ในการสร้างรูปแบบโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ ปรังญาการจัดการศึกษาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน หรือเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย หรือเลือกผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูลโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 25 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 : ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้มีส่วนบทบาทในการกำหนดนโยบายวิทยาลัยชุมชนระดับชาติหรือผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชน หรือผู้ที่มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน

กลุ่มที่ 2 : ผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาทในการเป็นผู้กำหนดนโยบายวิทยาลัยชุมชน
ระดับสถานศึกษา (จังหวัด)

กลุ่มที่ 3 : ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ในวิทยาลัยชุมชน

โดยพิจารณาเลือกจากเกณฑ์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญไว้

ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ ปรัชญา การจัดการศึกษาของวิทยาลัย
ชุมชน
2. เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชน
3. เป็นผู้มีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน
4. เป็นผู้ที่มีความสนใจการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชน

ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 กลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอข้อมูลจากผู้บริหาร
ระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน และผู้ที่
เกี่ยวข้องรวมทั้งผู้วิจัยได้ไปปฏิบัติงานภาคสนามในการเก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 แล้วนำรายชื่อมา
หารือกับอาจารย์ผู้ควบคุมและดำเนินการหาบทามและขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญซึ่งผู้เชี่ยวชาญในการสร้างรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัย
ชุมชนในประเทศไทย มีรายนามดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 : ผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายวิทยาลัย
ชุมชนระดับชาติหรือผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชน หรือผู้ที่มี
ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เป็เรือง กิจรัตน์ภร อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนคร
2. นายอุดร ตันติสุนทร อดีตสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดตาก
3. รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนคร
4. นายพิภพ กาญจนะ อดีตรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
5. ดร.พรเทพ พิมลเสถียร ผู้อำนวยการสถาบันสร้าง
ความเข้มแข็งชุมชน
มหาวิทยาลัยนเรศวร

6. ดร.สมคิด สายแวว	ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน
จังหวัดอุทัยธานี
7. นายพิชัย นวลนาครี	นายกองค์การบริหารส่วน
ตำบลห้วยดง จังหวัดพิจิตร
8. ดร.อดุลย์ วังศรีคุณ	อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม

กลุ่มที่ 2 : ผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาทในการเป็นผู้กำหนดนโยบายวิทยาลัย
ชุมชนระดับสถานศึกษา (จังหวัด)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพร โสธิระโยธิน	อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจนวิทย์ ผาสุข	อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
3. นายพิเชษฐ แสงนิศากร	ประธานสภาอุตสาหกรรม
จังหวัดมุกดาหาร
4. ดร.อิทธิ นามประกาย	ประธานหอการค้าจังหวัดมุกดาหาร
5. นางนิภา พูนขำ	นายกสโมสรไลออนส์
จังหวัดมุกดาหาร
6. นายไพฑูรย์ จันทสิงห์	อดีตอาจารย์มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
7. ดร.กิตติ ยศภา	ทนายความอิสระ
จังหวัดหนองบัวลำภู
8. นายวุฒิชัย ชาติปัญญาวุธ	ประธานสหกรณ์เกษตรกรรมชาติ
สระแก้วจำกัด จังหวัดสระแก้ว

กลุ่มที่ 3 : ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ปฏิบัติในวิทยาลัยชุมชน

1. นายวิวัฒน์ แจ่มศิริ ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนนราธิวาส
2. นางสาวบุญชู มั่งคั่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนสระแก้ว
3. นายณรงค์ แก้วแกมแข ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนตาก
4. นายคมสัน คูสินทรัพย์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
5. นายประดิษฐ์ บุคดีจีน ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนพิจิตร
6. ดร.สุวรรณ นรพัทตร์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1
7. นายรัตนะ สวามีชัย หัวหน้าฝ่ายแผน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพิจิตร
8. นายศิริชัย เทียนทอง อาจารย์ประจำวิทยาลัยชุมชนตาก
9. นางอัมพา บุญศิริรักษ์ ครูเชี่ยวชาญโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย โดยประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 2 ฉบับ ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

2.1 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ เพื่อใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 1 เกี่ยวกับรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย

2.2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เพื่อใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 เกี่ยวกับรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด

3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การสร้างแบบสอบถามแบบเลือกตอบ เพื่อใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 1 นั้น ผู้วิจัยสร้างจากการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามโดยคัดเลือกเฉพาะคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากและมากที่สุด นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย พร้อมทั้งมีช่องว่างในการให้ข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็นย่อย และมีคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตอบในแต่ละองค์ประกอบ

3.2 การสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เพื่อใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญตอบในรอบที่ 1 เห็นด้วยร้อยละ 80 ขึ้นไป มาจัดเป็นกระทงคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3.3 การสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เพื่อใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามเหมือนชุดเดิมในรอบที่ 2 ยกเว้นข้อความที่มีค่ามัธยฐาน (Median) ต่ำกว่า 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Quartile Deviation) สูงกว่า 1.50 แต่ได้แสดงค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Quartile Deviation) ของแต่ละข้อกระทงคำถามและตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญไว้ด้วย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย

4.1 ขอรับหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้เชี่ยวชาญที่เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

4.2 ทำหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญทุกท่านและทุกรอบของการส่งแบบสอบถามเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

4.3 ส่งแบบสอบถามถึงผู้เชี่ยวชาญทางไปรษณีย์ โดย ทุกรายจะแนบซองที่ติดแสตมป์จ่ายหน้าซองถึงผู้วิจัย เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เชี่ยวชาญในการส่งแบบสอบถามกลับคืน กรณียังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนหรือล่วงเลยเวลาที่ขอความอนุเคราะห์ไว้ จะทวงถามทางโทรศัพท์อีกครั้ง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเก็บข้อมูลในรอบที่ 1 ซึ่งใช้แบบสอบถามแบบเลือกตอบ เป็นเครื่องมือรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน เกี่ยวกับองค์ประกอบ 7 ด้าน ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยร้อยละ 80 ขึ้นไปมาจำแนกเป็น ข้อกระทง แล้วส่งวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญให้น้ำหนักค่าความเหมาะสมของรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัย ชุมชนในประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเก็บข้อมูลในรอบที่ 2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Quartile Deviation) เป็นรายข้อแล้วสร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลรอบที่ 3 ซึ่งมีข้อคำถามเหมือนแบบสอบถามในรอบที่ 2 แต่ได้เพิ่มตำแหน่งของมัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ รวมทั้งตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตอบในรอบที่ 2 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนคำตอบใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเก็บข้อมูลในรอบที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งสุดท้าย เพื่อสรุปผลนำมาสร้างรูปแบบ โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 ซึ่งจะนำมาเป็นองค์ประกอบการร่างรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย ในการนำเสนอรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบโดยคัดเลือกจากคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญตอบเฉพาะข้อที่มีค่าที่มากที่สุด คือ ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.50

ค่ามัธยฐานในรอบที่ 2 และ 3 แสดงค่าความเหมาะสมของรูปแบบตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ส่วนค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ใช้สำหรับแสดงค่าความสอดคล้องของกลุ่ม ซึ่งทั้งสองค่าผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากสูตรดังนี้

สูตร : ที่ใช้ในการหาค่ามัธยฐาน (Median) ได้แก่

$$\text{Med} = L + \left(\frac{\frac{N}{2} - \sum F_L}{fm} \right)$$

ขอบว่างของอันตรภาคชั้นที่มีฐานตกอยู่

L = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

N = ความกว้างของอันตรภาคชั้น

f = ความถี่สะสมของอันตรภาคชั้นที่อยู่ต่ำกว่าชั้นที่มีฐานตกอยู่หนึ่งชั้น

$\sum F_L$ = ความถี่ของชั้นที่มีฐานตกอยู่

จากแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้นำหนักดังนี้

มากที่สุด ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

มาก ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก

ปานกลาง ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

น้อย ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อย

น้อยที่สุด ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ดังนั้น ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะแปล

ความหมายตามเกณฑ์ดังนี้

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับ
ข้อความนั้นในระดับมากที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับ
ข้อความนั้นในระดับมาก

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับ
ข้อความนั้นในระดับ

ปานกลาง

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับ
ข้อความนั้นในระดับน้อย

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.49 ลงมา หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับ
ข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด

(บุญเรียง ขจรศิลป์ 2528. หน้า 24)

ในการวิจัยครั้งนี้รูปแบบที่เหมาะสมต้องมีค่ามัธยฐาน 3.50 ขึ้นไป

สูตร : ที่ใช้ในการหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Quartile Deviation) ได้แก่

$$I.R = Q_3 - Q_1$$

Q_3 และ Q_1 หาได้จากสูตร

$$Q_3 = L + \frac{N(3/4) - F}{f} i$$

$$Q_1 = L + \frac{N(1/4) - F}{f} i$$

$I.R$ = ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

Q_3 = ค่าควอไทล์ที่ 3

Q_1 = ค่าควอไทล์ที่ 1

L = ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของช่วงที่มีฐานตกอยู่

F = ความถี่สะสมของช่วงคะแนนที่อยู่ใต้ช่วงที่มีฐานตกอยู่

f = ความถี่ของช่วงคะแนนที่มีฐานตกอยู่

N = จำนวนผู้เสียภาษีทั้งหมด

i = ค่าอันตรภาคชั้น

ความสอดคล้องของคำตอบแปลความหมายตามเกณฑ์ ได้ดังนี้

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตั้งแต่ 0.00 – 0.99 มีความสอดคล้องกันสูงที่สุด

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตั้งแต่ 1.00 – 1.99 มีความสอดคล้องกันสูง

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตั้งแต่ 2.00 – 2.99 มีความสอดคล้องกันต่ำ

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป ไม่มีความสอดคล้องกัน

(บุญเรียง ขจรศิลป์ 2528. หน้า 24)

ในการวิจัยครั้งนี้ รูปแบบที่เหมาะสมต้องมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย โดยการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Forum)

ในขั้นตอนการตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบนี้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทยที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ด้าน โดยวิธีการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) กับวิทยาลัยชุมชน ประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Forum) ซึ่งในการประชุมดังกล่าวเป็นการประชุมทางวิชาการเพื่อสนทนารวบรวม เน้นการให้ข้อมูล การรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (สำนักงานงานพัฒนาระบบข้าราชการ, 2550:เว็บไซต์) โดย ในการประชุมดังกล่าวมีผู้ทรงคุณวุฒิบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดในการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนเพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจก่อนที่จะดำเนินการรับฟังความคิดเห็น เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของการนำรูปแบบไปใช้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการจัดประชุม
 2. การคัดเลือกผู้เข้าประชุม
 3. การเตรียมการจัดประชุม
 4. ขั้นตอนในการดำเนินการจัดประชุม
- ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละหัวข้อดังนี้ คือ

1. วัตถุประสงค์ของการจัดประชุม

1.1 เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย

1.2 เพื่อนำข้อเสนอแนะจากการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Forum) มาปรับปรุงรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. การคัดเลือกผู้เข้าร่วมประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) กับวิทยาลัยชุมชน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมประชุม เป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนและหัวหน้าหน่วยงานการศึกษา 2) กรรมการสภาวิทยาลัยชุมชน กรรมการหน่วยจัดการศึกษาและสภาวิชาการวิทยาลัยชุมชน 3) อาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ 4) ศิษย์เก่าวิทยาลัยชุมชน และ 5) นักศึกษาวิทยาลัยชุมชนที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน รวมผู้เข้าร่วมประชุมตามเป้าหมาย 60 คน

3. การเตรียมการจัดประชุม

เพื่อให้การจัดประชุมบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ จึงเตรียมการด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 กำหนดการจัดประชุมในวันเสาร์ที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 เวลา 09.30 – 12.00 น. ณ ห้องประชุมศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพิจิตร อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

3.2 การจัดเตรียมเอกสารและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการดำเนินการจัดประชุม ได้แก่

3.2.1 เอกสารการนำเสนอผลการศึกษารูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย

3.2.2 วัสดุประกอบการประชุม เช่น เครื่องเขียน แผ่นใส โสตทัศนูปกรณ์ ฯลฯ

3.2.3 หนังสือจากมหาวิทยาลัยนเรศวรเรียนเชิญผู้เข้าร่วมประชุม

3.3 การเรียนเชิญผู้เข้าร่วมประชุมและส่งมอบเอกสารประกอบการประชุม ผู้วิจัยไปเรียนเชิญและส่งมอบเอกสารด้วยตนเอง

3.4 การตรวจสอบความพร้อมก่อนวันประชุม ได้แก่ สถานที่ที่ใช้จัดประชุม เอกสารประกอบการประชุม โสตทัศนูปกรณ์ เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้เข้าร่วมประชุม และการติดต่อยืนยันการเข้าร่วมประชุม

4. การดำเนินการประชุม

การดำเนินการประชุม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 การนำเสนอสรุปรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญโดยประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟายเพื่อสร้างรูปแบบ พร้อมทั้งรายละเอียดของรูปแบบซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ด้าน คือ

- 4.1.1 องค์ประกอบด้านบุคคลมีความเป็นเลิศ (Personal Mastery)
- 4.1.2 องค์ประกอบด้านรูปแบบความคิด (Mental Models)
- 4.1.3 องค์ประกอบด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision)
- 4.1.4 องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)
- 4.1.5 องค์ประกอบด้านการคิดเชิงระบบ (System Thinking)
- 4.1.6 องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมองค์การ (Organizational Culture)
- 4.1.7 องค์ประกอบด้านบรรยากาศองค์การ (Organizational

Climate)

4.2 ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ เพื่อร่วมกันพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย ไปปฏิบัติ รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงรูปแบบให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การปรับรูปแบบ

ขั้นตอนนี้จะเป็นการนำข้อเสนอแนะจากการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาปรับปรุงรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย ให้สมบูรณ์